

Міністерство освіти і науки України
Харківська національна академія міського господарства

В.Є. Лук'янченкова

Програма та робоча програма
навчальної дисципліни

“ТЕХНОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ”

(для студентів 4 курсу денної форми навчання
за напрямом підготовки 0502 Менеджмент
спеціальності 6.050200 Менеджмент організацій)

Програма та робоча програма навчальної дисципліни «Технологія науково-дослідницької діяльності» (для студентів 4 курсу денної форми навчання за напрямом підготовки 0502 «Менеджмент» спеціальності 6.050200 «Менеджмент організацій» / Укл. Лук'янченкова В.Є. – Харків: ХНАМГ, 2009. – 28 с.

Укладач: В.Є. Лук'янченкова

Рецензент: зав. кафедри менеджменту і маркетингу в міському господарстві ХНАМГ, проф., канд. екон. наук Є.М. Кайлюк

Затверджено на засіданні кафедри менеджменту і маркетингу в міському господарстві, протокол № 1 від 29.08.2008 р.

Зміст

стор.

Вступ.....	4
1. Програма навчальної дисципліни.....	5
1.1. Мета, предмет та місце дисципліни.....	5
1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни.....	6
1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги.....	8
1.4. Рекомендована основна навчальна література.....	10
1.5. Анотації дисципліни.....	11
2. Робоча програма навчальної дисципліни.....	15
2.1. Розподіл обсягу навчальної роботи студента за спеціальностями та видами навчальної роботи.....	15
2.2. Зміст дисципліни.....	16
2.2.1. Розподіл часу за модулями і змістовними модулями.....	18
2.2.2. План лекційного курсу та практичних (семінарських) занять	19
2.2.3. Індивідуальне завдання (ІЗ).....	20
2.3. Самостійна робота студентів.....	20
2.4. Засоби контролю та структура	20
2.5. Інформаційно-методичне забезпечення.....	25

ВСТУП

На сучасному етапі в Україні відбуваються глибокі економічні зміни, що обумовлені входженням країни в русло загальних процесів світового розвитку.

Метою вивчення дисципліни є формування системи теоретичних і прикладних знань з раціональної організації науково-дослідної роботи студентів

Основними завданнями, що будуть вирішені у процесі викладання дисципліни, є:

- вивчення теорії та практики наукової діяльності;
- набуття навичок аналізу наукових процесів, що відбуваються у сучасному середовищі;
- розвиток уміння самостійного виконання наукових, дослідних та практичних видів діяльності;
- обґрунтування раціональних методів проведення досліджень .

Предметом вивчення дисципліни є методологія наукових досліджень і методика досліджень конкретних проблем народного господарства на основі загальнонаукових та емпіричних методичних прийомів певної науки, що дає змогу досліджувати економічні і соціальні процеси у їх спорідненості, відмінності та історичному розвитку. Ці прийоми конкретно застосовуються у методиках комплексного системного дослідження продуктивних сил і виробничих відносин з метою їх постійного удосконалення, безперервного науково-технічного і соціально-економічного процесу суспільства

- ГСВОУ МОНУ «Освітньо-кваліфікаційна характеристика бакалавра спеціальності 0502 Менеджмент спеціальності 6.050200 Менеджмент організацій

- ГСВОУ МОНУ «Освітньо-професійна програма підготовки бакалавра напряму підготовки 6050 - «Менеджмент організацій », 2002 р.

- СВО ХНАМГ Навчальний план підготовки бакалавра за спеціальністю 6.050200 «Менеджмент організацій », 2006 р.

Програма навчальної дисципліни «Організація виробництва» ухвалена кафедрою «Менеджменту і маркетингу в міському господарстві» **протокол №1 від 29.08.2008 р.** та Вченою радою факультету «Економіки і підприємництва» **протокол №1 від 29.08.2008 р**

1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Мета, предмет та місце дисципліни

Метою вивчення дисципліни є формування системи теоретичних і прикладних знань з раціональної організації та напрямків підвищення результативності виробничих систем промислового підприємства.

Основними завданнями, що будуть вирішені у процесі викладання дисципліни, є:

- вивчення теорії та практики організації виробництва;
- набуття навичок аналізу процесів, що відбуваються у виробництві;
- розвиток уміння самостійного виконання техніко-економічних розрахунків;
- обґрунтування параметрів раціональної організації виробничих систем.

Предметом вивчення дисципліни є розгляд зв'язків та відносин між елементами виробничої системи, що відбивають сутність і зміст організації процесів проектування, освоєння та виготовлення продукції на підприємстві.

Навчальна дисципліна «Технологія наукової діяльності» належить до циклу дисциплін за вибором ВУЗу за напрямом підготовки 0502 – «Менеджмент організацій» із спеціальності 6.050200 – «Менеджмент організацій».

Таблиця 1.1 – Місце дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки бакалавра

Перелік дисциплін, на які безпосередньо спирається вивчення даної дисципліни	Перелік дисциплін, вивчення яких безпосередньо спирається на дану дисципліну
1. Економіка підприємств. 2. Економіка праці. 3. Статистика. 3. Менеджмент. 4. Маркетинг. 5. Економічний аналіз. 6. Стратегія підприємства. 7. Особливості економіки міського господарства. 8. Розміщення продуктивних сил та регіональна економіка.	1. Фінанси підприємств. 2. Фінансовий менеджмент. 3. Аналіз господарської діяльності. 4. Управління проектами. 5. Управління потенціалом підприємства. 6. Фінансовий ринок.

1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни(2/108)

Модуль 1. Організація технології наукових досліджень (2/108)

Змістові модулі (ЗМ):

ЗМ 1.1. ЗАГАЛЬНІ ПИТАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Тема 1. Організація науково-дослідницької роботи студентів - 1 год

Організація науково-дослідницької роботи студентів. Завдання наукових досліджень у підготовці управлінців та наукових кадрів. Види та форми науково-дослідницької роботи студентів. Планування, облік і контроль науково-дослідницької роботи студентів.

Тема 2. Основи наукознавства - 2 год

Основи наукознавства. Поняття, зміст і функції науки. Структура і класифікація науки. Організація науки і підготовка наукових кадрів.

Тема 3. Методологія наукових досліджень - 2 год

Методологія наукових досліджень. Об'єкти наукових досліджень та їх класифікація. Загальнонаукові та емпіричні методи дослідження. Аксіоматизація знань та причинні зв'язки у методології наукових досліджень. Гіпотези і докази у наукових дослідженнях.

ЗМ 1.2. МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО ПРОВЕДЕННЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ РОБОТИ

Тема 4. Наукове дослідження і методика його виконання в менеджменті та економіці - 2 год

Наукове дослідження і методологія його виконання. Процес наукового дослідження та його характеристика. Методика дослідження, її зміст і принципи розробки. Документальні джерела інформації та використання їх у наукових дослідженнях. Методика роботи над друкованими літературними джерелами.

Тема 5. Основні напрямки наукових досліджень з менеджменту та економіки- 2 год

Основні напрямки наукових досліджень з економіки та менеджменту. Розвиток економічних наук та їх класифікація. Основні напрямки досліджень з менеджменту та економіки. Наукова проблема і обґрунтування теми дослідження.

Тема 6. Інформаційне забезпечення наукових досліджень в менеджменті та економіці - 2 год

Інформаційне забезпечення наукових досліджень в менеджменті. Класифікація інформаційного забезпечення наукових досліджень. Економічна інформація, її класифікація і призначення у науково-дослідницькому процесі. Носії економічної інформації та їх використання у науково-дослідницькому процесі.

Тема 7. Інформаційне забезпечення наукових досліджень в менеджменті - 2 год

Інформаційне забезпечення наукових досліджень в менеджменті. Класифікація інформаційного забезпечення наукових досліджень. Економічна інформація, її класифікація і призначення у науково-дослідницькому процесі. Носії економічної інформації та їх використання у науково-дослідницькому процесі.

Тема 8. Систематизація результатів економічного дослідження- 2 год.

Систематизація результатів економічного дослідження. Види систематизації результатів дослідження та їх зміст. Бібліографічний опис джерел, використаних у науковому дослідженні. Звіт про науково-дослідницьку роботу, його зміст і методика складання.

Впровадження результатів наукових досліджень та їх ефективність. Розрахунок економічної ефективності наукових досліджень.

1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги

(відповідно до галузевих стандартів ОКХ і засобів діагностики (ЗД): виробничі функції, типові завдання діяльності і вміння (за рівнями сформованості), якими повинні оволодіти студенти внаслідок вивчення даної дисципліни)

Таблиця 1.2 - Освітньо-кваліфікаційні вимоги до підготовки бакалаврів

Вміння (за рівнями сформованості) та знання	Типові завдання діяльності, в яких використовують вміння і знання	Виробничі і соціальні функції, до яких відносяться типові задачі діяльності
1	2	3
<p>Фахівець повинен оволодіти знаннями щодо:</p> <ul style="list-style-type: none"> • основних методів проведення досліджень • побудови наукової структури дослідження; • використання законів в розрахунках та при вирішенні практичних завдань. 	Виконання курсових робіт з профільюючих дисциплін та дипломному проектуванні	Науково-дослідна робота студентів
<p>Фахівець повинен вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • вміло користуватися науковою літературою з практичним її використанням на практиці • системно аналізувати діяльність підприємства; • оцінювати результати господарської діяльності підприємства; • скласти схему рішення завдання; • знайти потрібні формули; • аналізувати та систематизувати отримані дані • користуватись довідковою літературою. 	Соціально-виробнича	Науково-дослідна робота

1	2	3
<p>Бакалавр повинен вивчити:</p> <ul style="list-style-type: none"> • поняття наукового процесу та загальну його характеристику; • роль науки у навчальному процесі; • сутність основних принципів організації наукового процесу; • напрямки вдосконалення організації наукових процесів; <p>Вплив техніки, технології на процес наукових досліджень;</p> <ul style="list-style-type: none"> • вплив основних принципів організації науково-дослідної роботи на навчальний процес. 	Виробнича	Науково-дослідна робота, проектувальна, виконавча
<p>Бакалавр повинен вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • розробляти заходи щодо економного використання наявних ресурсів; • виявляти резерви виробничої потужності підприємства; • оптимізувати організацію виробництва продукції на підприємстві; • системно аналізувати діяльність підприємства; • оцінювати результати господарської діяльності підприємства; • продемонструвати здатність засвоєння нових знань, роботи з літературними джерелами та використовувати прогресивні технології. 	Виробнича	Технологічна
<p>Бакалавр повинен вміти використовувати технічну документацію, науково-технічну літературу та застосовувати отриманні знання на практиці.</p>	Соціально-виробнича	Управлінська, організаційна

1.4. Рекомендована основна навчальна література

1. Білуха М.Т. Основи наукових досліджень: Підручник. – К.: Вища шк., 1997. – 271 с. (тема 1-8)
2. Рузавин Г.И. Методология научного исследования: Учеб. Пособие для вузов. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 1999. – 317 с.(тема 1-8)
3. Кузнецова Н. И. Наука в ее истории - М.: Наука, 1992. — 128 с.(тема 1-2)
4. Шейко В.М., Кушнарченко Н.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: Підручник. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: Знання-Прес, 2002. – 295 с. (тема 1-8)
5. Балабанов И.Т. Риск-менеджмент.— М.: Финансы и статистика, 1996.- 192 с. .(тема 1-8)
6. Виханский О. С., Наумов А. И. Менеджмент: Учебник. —3-е изд.— М.: Гардарики, 2001.— 528 с. .(тема 1-8)
7. Вітлінський В. В., Наконечний С. І. Ризик у менеджменті. К.: Тов. Борисфен-М", 1996.— 336 с. .(тема 1-8)
8. Вітлінський В. В. Економічний ризик: системний аналіз, менеджмент.—К.: 1994.— 245 с. .(тема 1-8)
9. Зайцева О. А., Радугина А. А., Радугин К. А., Рогачева Н. И. Основы менеджмента: Учебное пособие для вузов / Науч. редактор А. А. Радугин.—М.: Центр, 2000.— 432 с. .(тема 1-8)
10. Котлер Ф. Основы маркетинга. Пер. с англ. / Общ. ред. и вступ. Стат. Е. М. Пеньковой.— М.: Прогресс, 1990.— 736 с. .(тема 1-8)
11. Котлер Ф. Маркетинг менеджмент / Пер. с англ. под ред. О. А.Третьяк, Л. А. Волковой, Ю. Н. Каптуревского.— СПб.: Питер, 2000.— 896 с.
12. Мескон М. Х., Альберт М., Хедоури Ф. Основы менеджмента. Пер. с англ. — М.: Дело, 1992.— 702 с.
13. Менеджмент організації: Навч. посібник за ред. З. П. Румянцевої. — М.: ИНФРА, 1997.

1.5. Анотації дисципліни

Анотація програми навчальної дисципліни

Технологія наукових досліджень

Мета: формування системи теоретичних і прикладних знань з раціональної організації проведення наукових досліджень

Основні завдання:

- вивчення теорії та практики науково-дослідної роботи;
- набуття навичок дослідницьких процесів, що відбуваються у сучасній науковій галузі;
- розвиток уміння самостійного виконання техніко-економічних розрахунків;
- обґрунтування параметрів раціональної організації наукових систем.

Предмет: розгляд зв'язків та відносин між елементами наукової системи, що відбивають сутність і зміст організації наукових процесів проектування.

ЗМ 1.1. ЗАГАЛЬНІ ПИТАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ РОБОТИ

Розглянута сутність організації наукових процесів та його фактори (робоча сила і засоби науки). Наведено структуру наукової галузі. Розглянута організація наукового процесу, різні методи організації наукового процесу.

ЗМ 1.2. МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО ПРОВЕДЕННЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ РОБОТИ

Показані особливості систематизація результатів економічного дослідження. Види систематизації результатів дослідження та їх зміст. Бібліографічний опис джерел, використаних у науковому дослідженні. Звіт про науково-дослідницьку роботу, його зміст і методика складання.

Впровадження результатів наукових досліджень та їх ефективність. Розрахунок економічної ефективності наукових досліджень.

Аннотация программы учебной дисциплины

Технология научных исследований

Цель изучения: формирование у студентов системного мышления и специальных знаний и умений из научно-исследовательской деятельности.

Предмет дисциплины: технология научных исследований есть интегрированная совокупность научных решений в подсистемах организаций городского хозяйства, их отношения с внешней средой.

Содержательные модули

Организация научно-исследовательской работы студентов. Задача научных исследований в подготовке управленцев и научных кадров. Виды и формы научно-исследовательской работы студентов. Планирование, учет и контроль научно-исследовательской работы студентов.

Основы наукознания. Понятие, содержание и функции науки. Структура и классификация науки. Организация науки и подготовка научных кадров.

Методология научных исследований. Объекты научных исследований и их классификация. Общенаучные и эмпирические исследовательские приемы. Аксиоматизация знаний и причинные связи в методологии научных исследований. Гипотезы и доказательства в научных исследованиях.

Научное исследование и методология его выполнения. Процесс научного исследования и его характеристика. Методика исследования, ее содержание и принципы разработки. Документальные источники информации и использование их в научных исследованиях. Методика работы над печатными литературными источниками.

Основные направления научных исследований в экономике и менеджменте. Развитие экономических наук и их классификация. Основные направления исследований в менеджменте и экономике. Научная проблема и обоснование темы исследования.

Научная организация исследовательского процесса. Основы научной организации исследовательского процесса. Особенности творческой работы в

исследовательской деятельности. Организация работы и ее планирование в научных исследованиях.

Информационное обеспечение научных исследований в менеджменте. Классификация информационного обеспечения научных исследований. Экономическая информация, ее классификация и назначения в научно-исследовательском процессе. Носители экономической информации и их использование в научно-исследовательском процессе.

Систематизация результатов экономического исследования. Виды систематизаций результатов исследования и их содержание. Библиографическое описание источников, использованных в научном исследовании. Отчет о научно-исследовательской работе, его содержании и методика составления.

Внедрение результатов научных исследований и их эффективность. Расчет экономической эффективности научных исследований.

The summary of the program of a subject matter

Technology of research activity

The purpose of studying: formation at students of system thinking and special knowledge and skills from research activity.

Subject of discipline: the technology of scientific researches is the integrated set of scientific decisions in subsystems of the organizations of municipal economy, their attitude with an environment.

Substantial modules

The organization of research work of students. A problem of scientific researches in preparation of managers and the scientific staff. Kinds and forms of research work of students. Planning, the account and the control of research work of students.

Bases наукознания. Concept, the maintenance and functions of a science. Structure and classification of a science. The organization of a science and

preparation of the scientific staff.

Methodology of scientific researches. Objects of scientific researches and their classification. General scientific and empirical research receptions. Acclimatization of knowledge and causal relationships in methodology of scientific researches. Hypotheses and proofs in scientific researches.

Scientific research and methodology of its performance. Process of scientific research and its characteristic. A technique of research, its maintenance and principles of development. Documentary sources of the information and their use in scientific researches. A technique of work above printed references.

The basic directions of scientific researches in economy and management. Development of economic sciences and their classification. The basic directions of researches in management and economy. A scientific problem and a substantiation of a theme of research.

The scientific organization of research process. Bases of the scientific organization of research process. Features of creative work in research activity. The organization of work and its planning in scientific researches.

Supply with information of scientific researches in management. Classification of a supply with information of scientific researches. The economic information, its classification and purposes in research process. Carriers of the economic information and their use in research process.

Ordering of results of economic research. Kinds систематизаций results research and their maintenance. The bibliographic description of the sources used in scientific research. The report on research work, its maintenance and a technique of drawing up.

Introduction of results of scientific researches and their efficiency. Calculation of economic efficiency of scientific researches.

2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Розподіл обсягу навчальної роботи студента за спеціальностями та видами навчальної роботи

Таблиця 2.1 - Розподіл обсягу навчальної роботи студента (денна форма навчання)

Призначення: підготовка спеціалістів	Напрямок, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 2 Модулів – 1 Змістових модулів – 2 Загальна кількість годин – 108	Напрямок: 0502 – «Менеджмент організацій» Спеціальність: 6.050200 – «Менеджмент організацій» Освітньо-кваліфікаційний рівень: Бакалавр	Статус дисципліни - за вибором ВНЗ Рік підготовки: 4-й Семестр: 8-й Лекції – 15 год. Практичні – 30 год. Самостійна робота – 63 год. Вид підсумкового контролю: 8 семестр – залік

Примітка: співвідношення кількості годин аудиторних занять і самостійної роботи становить 42 % до 58 %.

Структура робочої програми навчальної дисципліни «Технологія науково-дослідної діяльності» наведена в табл. 2.3.

Таблиця 2.3 - Структура навчальної дисципліни «Технологія наукових досліджень»

Спеціальність, спеціалізація (шифр, аббревіатура)	Всього, кредит/ годин	Семестр (и)	Години								Екзамен (семестри)	Заліки (семестри)
			Аудиторні	у тому числі			Самостійна робота	у тому числі				
				Лекції	Практичні, семінари	Лабораторні		Контр. робота	КП/КР	РГЗ		
6.050201 – МОМГ (денна форма навчання)	2/108	8	45	15	30	-	63	-	-	-	8	-

У процесі навчання студенти отримують необхідні знання під час проведення аудиторних занять: лекційних, практичних, Найбільш складні питання винесено на розгляд і обговорення під час практичних занять. Також велике значення в процесі вивчення і закріплення знань має самостійна робота студентів. Усі ці види занять розроблені відповідно до положень Болонської декларації.

2.2. Зміст дисципліни

Модуль 1. Технологія наукових досліджень (2/108)

Змістові модулі (ЗМ):

ЗМ 1.1. ЗАГАЛЬНІ ПИТАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ РОБОТИ

Тема 1. Організація науково-дослідницької роботи студентів - 1 година

Організація науково-дослідницької роботи студентів. Завдання наукових досліджень у підготовці управлінців та наукових кадрів. Види та форми науково-дослідницької роботи студентів. Планування, облік і контроль науково-дослідницької роботи студентів.

Тема 2. Основи наукознавства - 2 години

Основи наукознавства. Поняття, зміст і функції науки. Структура і класифікація науки. Організація науки і підготовка наукових кадрів.

Тема 3. Методологія наукових досліджень - 2 години

Методологія наукових досліджень. Об'єкти наукових досліджень та їх класифікація. Загальнонаукові та емпіричні методи дослідження. Аксіоматизація знань та причинні зв'язки у методології наукових досліджень. Гіпотези і докази у наукових дослідженнях.

ЗМ 1.2. МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО ПРОВЕДЕННЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ РОБОТИ

Тема 4. Наукове дослідження і методика його виконання в менеджменті та економіці - 2 години

Наукове дослідження і методологія його виконання. Процес наукового дослідження та його характеристика. Методика дослідження, її зміст і принципи розробки. Документальні джерела інформації та використання їх у наукових дослідженнях. Методика роботи над друкованими літературними джерелами.

Тема 5. Основні напрямки наукових досліджень з менеджменту та економіки - 2 години

Основні напрямки наукових досліджень з економіки та менеджменту. Розвиток економічних наук та їх класифікація. Основні напрямки досліджень з менеджменту та економіки. Наукова проблема і обґрунтування теми дослідження.

Тема 6. Інформаційне забезпечення наукових досліджень в менеджменті та економіці - 2 години

Інформаційне забезпечення наукових досліджень в менеджменті. Класифікація інформаційного забезпечення наукових досліджень. Економічна інформація, її класифікація і призначення у науково-дослідницькому процесі. Носії економічної інформації та їх використання у науково-дослідницькому процесі.

Тема 7. Інформаційне забезпечення наукових досліджень в менеджменті - 2 години

Інформаційне забезпечення наукових досліджень в менеджменті. Класифікація інформаційного забезпечення наукових досліджень. Економічна

інформація, її класифікація і призначення у науково-дослідницькому процесі. Носії економічної інформації та їх використання у науково-дослідницькому процесі.

Тема 8. Систиматизація результатів економічного дослідження - 2 год.

Систиматизація результатів економічного дослідження. Види систиматизації результатів дослідження та їх зміст. Бібліографічний опис джерел, використаних у науковому дослідженні. Звіт про науково-дослідницьку роботу, його зміст і методика складання.

Впровадження результатів наукових досліджень та їх ефективність. Розрахунок економічної ефективності наукових досліджень.

2.2.1. Розподіл часу за модулями і змістовними модулями

Розподіл часу за модулями і змістовними модулями наведений у табл. 2.4.

Таблиця 2.4 - Розподіл часу за модулями і змістовними модулями для студентів денної форми навчання

Модулі (семестри) та змістові модулі	Всього, кредит/ годин	Форми навчальної роботи			
		Лекц.	Сем., пр.	Лаб.	СРС
Модуль 1. Технологія науково-дослідницької діяльності	2/108	15	30	-	63
ЗМ 1.1. Загальногалузеві питання організації виробництва	1/54	7,5	15	-	31,5
ЗМ 1.2. Організація виробництва в галузях житлово-комунального господарства	1/54	7,5	15	-	31,5

2.2.2. План лекційного курсу та практичних занять

Таблиця 2.6 – План лекційного курсу та практичних занять з навчальної дисципліни

№	Найменування теми занять	Обсяг у годинах			
		6.050201 МОМГ			
		Л	П	С	Σ
1	Тема 1. Організація науково-дослідницької роботи студентів	1	2	4	7
2	Тема 2. Основи наукознавства	2	4	5	11
3	Тема 3. Методологія наукових досліджень	2	4	5	11
4	Тема 4. Наукове дослідження і методика його виконання в менеджменті та економіці	2	4	5	11
5	Тема 5. Основні напрямки наукових досліджень з менеджменту та економіки	2	4	5	11
6	Тема 6. Інформаційне забезпечення наукових досліджень в менеджменті та економіці	2	4	4	10
7	Тема 7. Інформаційне забезпечення наукових досліджень в менеджменті	2	4	2	8
8	Тема 8. Систематизація результатів економічного дослідження	2	4	3	9
9	Курсова робота			30	30
Разом		15	30	63	108

2.2.3. Індивідуальні завдання (ІЗ)

Програмою дисципліни передбачено виконання курсової роботи.

Студенти денної форми навчання виконують курсову роботу у 8-му семестрі, приблизний обсяг роботи – 25-30 сторінок.

Для виконання курсової роботи з курсу необхідно проробити відповідні розділи підручників та навчальних посібників.

Курсова робота містить виконання трьох розділів.

Курсова робота вважається зарахованою, якщо студент відповів на всі поставлені запитання (відповідно до свого варіанту), виконав роботу відповідно до встановлених вимог в повному обсязі та отримав відповідний результат.

Зарахована курсова робота є допуском до заліку в 8-му семестрі.

2.3. Самостійна робота студентів

Для опанування матеріалу дисципліни «Технологія наукової діяльності» окрім лекційних та практичних (семінарських) занять, тобто аудиторної роботи, значну увагу необхідно приділяти самостійній роботі.

Основні види самостійної роботи студента:

1. Вивчення додаткової літератури.
2. Робота з довідковими матеріалами.
3. Підготовка до практичних (семінарських) занять.
4. Підготовка до проміжного й підсумкового контролю.
5. Виконання самостійного завдання.
6. Виконання КР (курсної роботи – тільки для очної заочної форми навчання).

2.4. Засоби контролю та структура залікового кредиту

Система оцінювання знань, вмінь і навичок студентів передбачає оцінювання всіх форм вивчення дисципліни.

Перевірку й оцінювання знань студентів викладач проводить в наступних формах:

1. Оцінювання роботи студентів у процесі практичних (семінарських)

занять.

2. Оцінювання виконання індивідуального завдання
3. Оцінювання засвоєння питань для самостійного вивчення.
4. Проведення проміжного контролю.
5. Проведення модульного контролю.
6. Проведення підсумкового письмового екзамену.

Засоби контролю та структура залікового кредиту для студентів денної форми навчання наведені в табл. 2.8 та табл. 2.9.

Таблиця 2.8 - Засоби контролю та структура залікового кредиту для студентів денної форми навчання

Види та засоби контролю (тестування, контрольні роботи, індивідуальні роботи тощо)	Розподіл балів, %
МОДУЛЬ 1. Поточний контроль зі змістових модулів	
ЗМ 1.1. Загальногалузеві питання організації виробництва. Тестування.	30,0
ЗМ 1.2. Організація виробництва в галузях житлово-комунального господарства. Тестування.	30,0
Підсумковий контроль з МОДУЛЮ 1	
Залік у письмовій формі	40,0
Всього за модулем 1	100,0 %

Порядок поточного оцінювання знань студентів денної форми навчання

Поточне оцінювання здійснюють під час проведення практичних (семінарських) занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Об'єктами поточного контролю є:

- 1) активність і результативність роботи студента протягом семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни; відвідування занять;
- 2) виконання самостійного завдання;
- 3) виконання поточного контролю;
- 4) виконання проміжного контролю.

Оцінку «відмінно» ставлять за умови відповідності виконаного завдання студентом або його усної відповіді за усіма чотирма зазначеними критеріями. Відсутність тієї чи іншої складової знижує оцінку.

Контроль систематичного виконання практичних (семінарських) занять і самостійної роботи

Оцінювання проводять за такими критеріями:

- 1) розуміння, ступінь засвоєння теорії і методології проблем, що розглядаються;
- 2) ступінь засвоєння матеріалу дисципліни;
- 3) ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядають;
- 4) уміння поєднувати теорію з практикою при розгляді виробничих ситуацій, вирішенні завдань, проведенні розрахунків при виконанні завдань, винесених для самостійного опрацювання, і завдань, винесених на розгляд в аудиторії;
- 5) логіка, структура, стиль викладання матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації і робити висновки.

Контроль виконання поставлених задач при проведенні практичних занять здійснюється протягом 8-го семестру. За успішне та систематичне виконання поставлених завдань протягом двох змістових модулів студент отримує оцінку «відмінно» або по 30 та 30 % відповідно за поточний контроль. Якщо студент виконує поставлені завдання з відсутністю окремих розрахунків, які пояснюють вирішення завдання, то він отримує оцінку «добре» або по 25 та 25 % відповідно за поточний контроль. Все це враховують у відповідній сумі балів за кожний окремий змістовий модуль (табл. 2.8).

Самостійна робота студентів контролюється протягом семестру. При оцінюванні практичних завдань і самостійної роботи увагу приділяють також їх якості і самостійності, своєчасності здачі виконаних завдань викладачу (згідно з графіком навчального процесу). Якщо якась із вимог не буде виконана, то

оцінка буде знижена.

Проведення поточного контролю

Поточний контроль (тестування) здійснюється та оцінюється за питаннями, які винесено на лекційні заняття, самостійну роботу і практичні завдання. Поточний контроль проводять у письмовій формі після того, як розглянуто увесь теоретичний матеріал і виконані практичні (семінарські) та самостійні завдання в межах кожної теми змістового модуля. За кожним змістовим модулем проводиться поточне тестування (табл. 2.8) і кожному студентові виставляється відповідна оцінка за отриманою кількістю балів.

Проміжний модульний контроль

Проміжний модульний контроль рівня знань передбачає виявлення опанування студентом матеріалу лекційного модуля і вміння застосовувати його для вирішення практичної ситуації, здійснюють у вигляді тестування.

У 8-му семестрі після вивчення тем №№ 1 - 4 (ЗМ 1.1) студенти виконують тестові завдання до першого змістового модуля. Відповідно, після вивчення тем №№ 5 - 8 (ЗМ 1.2) - тестові завдання до другого змістового модуля.

Відповідно до програми навчальної дисципліни «Технологія науково-дослідницької діяльності» тестування проводять на останньому практичному занятті з кожного змістового модуля. Загальна тривалість тестів з модуля 1 «Технологія наукової діяльності» – 1,0 година (по 0,5 години на опрацювання одного тесту з одного змістового модуля). Тестове завдання містить запитання одиничного вибору різного рівня складності. Для оцінювання рівня відповідей студентів на тестові завдання використовуються критерії оцінювання. Для кожного тестового завдання розроблена шкала оцінювання, яка надається викладачем на розгляд студентів до проведення тестового контролю.

Проведення підсумкового письмового екзамену з Модулю 1

Умовою допуску до екзамену є сума накопичення балів за двома змістовими модулями, яка повинна бути не менша, ніж 51 бал (за внутрішнім

вузівським рейтингом або системою ESTC) або наявність позитивних оцінок з проміжного модульного контролю (за національною системою).

Залік здійснюють у письмовій формі за заліковими білетами. Заліковий білет складається з тестових питань, за кожну повну та правильну відповідь з теоретичного матеріалу студент отримує 1 %. Загальна сума балів - 40 % (табл. 2.8).

Підсумкову оцінку з дисципліни виставляють в національній системі оцінювання результатів навчання і в системі ECTS згідно з методикою переведення показників успішності знань студентів Академії в систему оцінювання за шкалою ECTS (табл. 2.10).

Таблиця 2.10 - Шкала перерахунку оцінок результатів навчання в різних системах оцінювання

Система оцінювання	Шкала оцінювання						
Внутрішній вузівський рейтинг, %	100-91	90-71		70-51		50-0	
Національна 4-бальна і в системі ECTS	5 <i>відмінно</i> <i>A</i>	4 <i>добре</i> <i>B, C</i>		3 <i>задовільно</i> <i>D, E</i>		2 <i>незадовільно</i> <i>FX, F</i>	
Внутрішній вузівський рейтинг у системі ECTS, %	100-91	90-81	80-71	70-61	60-51	50-26	25-0
Національна 7-бальна і в системі ECTS	<i>відмінно</i> <i>A</i>	<i>дуже добре</i> <i>B</i>	<i>добре</i> <i>C</i>	<i>задовільно</i> <i>D</i>	<i>достатньо</i> <i>E</i>	<i>незадовільно*</i> <i>FX*</i>	<i>незадовільно</i> <i>F**</i>
ECTS, % студентів	<i>A</i> <i>10</i>	<i>B</i> <i>25</i>	<i>C</i> <i>30</i>	<i>D</i> <i>25</i>	<i>E</i> <i>10</i>	<i>FX*</i>	<i>F**</i>
							<i>не враховується</i>

* з можливістю повторного складання;

** з обов'язковим повторним курсом

2.5. Інформаційно-методичне забезпечення

Таблиця 2.11 - Інформаційно-методичне забезпечення

Основна література

1. Білуха М.Т. Основи наукових досліджень: Підручник. – К.: Вища шк., 1997. – 271 с. (тема 1-8)
2. Рузавин Г.И. Методология научного исследования: Учеб. Пособие для вузов. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 1999. – 317 с. (тема 1-8)
3. Кузнецова Н. И. Наука в ее истории - М.: Наука, 1992. — 128 с. (тема 1-2)
4. Шейко В.М., Кушнарченко Н.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: Підручник. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: Знання-Прес, 2002. – 295 с. (тема 1-8)
5. Балабанов И.Т. Риск-менеджмент.— М.: Финансы и статистика, 1996.—192 с. (тема 1-8)
6. Виханский О. С., Наумов А. И. Менеджмент: Учебник. —3-е изд.— М.: Гардарики, 2001.— 528 с. .(тема 1-8)
7. Вітлінський В. В., Наконечний С. І. Ризик у менеджменті. К.: Тов. Борисфен-М", 1996.— 336 с. .(тема 1-8)
8. Вітлінський В. В. Економічний ризик: системний аналіз, менеджмент.— К.: 1994.— 245 с. .(тема 1-8)
9. Зайцева О. А., Радугина А. А., Радугин К. А., Рогачева Н. И. Основы менеджмента: Учебное пособие для вузов / Науч. редактор А. А. Радугин.—М.: Центр, 2000.— 432 с. .(тема 1-8)
10. Котлер Ф. Основы маркетинга. Пер. с англ. / Общ. ред. и вступ. Стат. Е. М. Пеньковой.— М.: Прогресс, 1990.— 736 с. .(тема 1-8)
11. Котлер Ф. Маркетинг менеджмент / Пер. с англ. под ред. О. А.Третьяк, Л. А. Волковой, Ю. Н. Каптуревского.— СПб.: Питер, 2000.— 896 с.
12. Мескон М. Х., Альберт М., Хедоури Ф. Основы менеджмента. Пер. с англ. — М.: Дело, 1992.— 702 с.

13. Менеджмент організації: Навч. посібник за ред. З. П. Румянцевої. — М.: ИНФРА, 1997.

Додаткові джерела

1. Амблер Т. Практический маркетинг / Пер. с англ. под общей ред. Ю. Н. Каптуревского.— СПб: Питер, 1999.— 400 с.
2. Алёшина И. В. Паблик Рилейшнз для менеджеров и маркетеров.— М.: Изд. "ГНОМ-ПРЕСС", 1997.— 256 с.
3. Бажин И. И. Информационные системы менеджмента. Новая эра управления. — М.: ГУ ВШ Экономики, 2000 — 688 с.
4. Бардаков В. А., Княжеченко В. В., Костюк В.О., Юр'єва Т. П., Юр'єва С. Ю. Економіка міського господарства: Навч. посібник. / За ред. Т.П. Юр'євої. — Х.: ХДАМГ, 2002. — 672 с.
5. Бардаков В.А. Економіка водопостачання та водовідведення: Навч. Посібник для студентів інженерно-технічних спеціальностей. — Харків: ХНАМГ, 2005.- 334с.
6. Берл Густав и др. Мгновенный бизнес-план. Двадцать быстрых шагов к успеху/ Пер. с англ. — М.: Дело ЛТД, 1995.
7. Вундкок М., Френсис Д. Раскрепощенный менеджер. Пер с англ.— М.: Дело, 1991.— 320 с.
8. Вайчак А. В. Маркетинговий менеджмент: Навч. посібник.Укр.мовою.— К.: Держуніверситет, 1996.
9. Вітлінський В. В. Аналіз.Оцінка і моделювання економічного ризику.—К.: КДУ, 1995.
10. Власова А. М., Савчук Л. М., Совінова В. Б. Організаційна поведінка: Навч. посібник.— К.: КДУ, 1996.
11. Герберт Н., Кессон. Аксиомы бизнеса. — Л.: Пф.,1995.— 143 с.
12. Д. Карнеги. Учебник жизни: Изд-во ЭКСМО–Пресс, 2000. — 720 с.
13. Джен Ягер. Деловой этикет: как выжить и преуспеть в мире бизнеса / Пер. с англ.— М.: "Джон Уайли энд Санз", 1994.— 289 с.

14. Касьянов С. А. Энциклопедия тестов. Тайны вашего характера. / Сост. Касьянов С. А. — Вече, 1997. — 464 с.
15. Кибанов А. Я. Організація управління персоналом на підприємстві. — М.: ГАУ, 1994.
16. Костюк В.О. Техніко-економічний аналіз діяльності підприємств міського господарства. Навчальний посібник.-Харків:ХДАМГ,2000.- 106с.
17. Кайлюк Є.М. Контролінг.Навч. посібник.-Харків: ХНАМГ, 2004.- 223с.
18. Кайлюк Є.М. Маркетингова політика ціноутворення на підприємствах міського господарства.-Харків:ХНАМГ, 2001.-82с.
19. Лозниця В. С. Психологія менеджменту: Навч.посібник.— К.: КДУ, 1996.
20. Ньюстром Дж., Дэвис К. Организационное поведение / Перевод с англ. под ред. Ю. Н. Каптуревского — СПб: Питер, 2000.— 448 с.
21. Паркинсон С. Н. Законы Паркинсона: Сборник: Пер. с англ. / Сост.и авт. предисл. В. С. Муравьев.— М.: Прогресс, 1989.— 448 с.
22. Платонов С. В. Мистецтво управлінської діяльності. К.: Либра, 1996.
23. Твердохліб М. Г., Шарапов О. Д. Організація системи посадового інформування керівників: Навч. посібник.— К.: КДУ, 1996.
24. Швальбе Х. Практика маркетинга для малых и средних предприятий. / Пер. с нем.— М.: Республика, 1995.
25. Шепель В. М. Имиджелогия: секреты личного обаяния.— М., 1991.—382с.
26. Щокін Г. В. Практична психологія менеджменту: Як робити кар'єру. Як будувати організацію: Науково-практичний посіб.— К.:Україна,1994.— 339с.
27. Якокка Л. Карьера менеджера. — М.: Прогресс, 1991.— 384 с.
28. Ярошенко О. І. Теорія і практика public relations: Навч. пос.- К.: КДУ

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

Програма та робоча програма навчальної дисципліни «Технологія наукових досліджень» (для студентів 4 курсу денної форми навчання за напрямом підготовки 0502 – «Менеджмент організацій» спеціальності 6.050200 – «Менеджмент організацій»)

Укладач: Вікторія Євгенівна Лук'янченкова

План 2009, поз. 614Р

Підп. до друку 26.06.2009	Формат 60x84/1/16	Папір офісний
Друк на різнографі.	Умовн.-друк. арк. 1,2	Обл. – вид. арк. 1,5
Замовл. № 4825	Тираж 10 прим.	

61002, Харків, ХНАМГ, вул. Революції, 12

Сектор оперативної поліграфії ЦНІТ ХНАМГ

61002, Харків, ХНАМГ, вул. Революції, 12
